

Tautinės kultūros paveldas – svarbi šiuolaikinio jaunimo ugdymo dalis

Šiandien turbūt nė vienas neabejojame, kad dvasinio kultūrinio paveldo pažinimas – tai mūsų ateities garantas.

Norint išlikti savimi, skleidžiant tautinį identitetą, svarbu pažinti, saugoti ir gerbti savo istorines ištakas. Viena svarbiausių tautinio identiteto išraiškų yra etninė (tautinė) kultūra. Ji priklauso nuo mūsų pačių: galime ją puoselėti kaip dvasinę vertybę, bet galime ir numarinti kaip šiuolaikinio kosmopolitinio pasaulio atgyveną. Nepaisyti savosios etninės kultūros, vadinasi, prarasti tautinį tapatumą. Žinoma, su tuo negali taikstyti nė vienas save gerbiantis lietuvis. Tai puikiai suvokia ir Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centro mokytojai, kovo 19-ąją surengę kvalifikacijos kėlimo seminarą „**Etninės kultūros ugdymas pamokose ir neformaliojo ugdymo veiklose, įgyvendinant etninės kultūros pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas**“.

Šio mokymo centro direktorius Alvydas Pranas Grevas pritarė tokiai iniciatyvai ir džiaugėsi, kad tądien į mūsų mokymo centrą susirinko daugiau kaip trisdešimt mokytojų iš kitų Kauno miesto bei rajono mokyklų. Seminare dalyvaujantys pagrindinių, vidurinių bei profesinių mokyklų mokytojai galėjo pamatyti, kad mūsų mokymo centre yra gerbiama ir puoselėjama tautinė kultūra, suvokiama jos svarba ugdant jauną žmogų.

Gausiai susirinkusius svečius mokyklos aktų salėje pasveikino šio renginio sumanytoja ir koordinatore, gimnazijos skyriaus vedėja Birutė Sveikatiienė.

Jau prieš 15 metų mūsų ugdymo įstaigoje suvokta tautinės kultūros puoselėjimo svarba. Mokytojų bendruomenė negailėdama vežė iš savo gimtųjų kaimo sodybų apdulėjusius buitines rakandus, motinų austas lovatieses, siuvinėtas staltieses, kitus brangius daiktus. Taip buvo pradėtas kurti jaukus etnokultūros kampelis, o jo eksponatai ėmė keliauti į įvairias mokyklos erdves, bet dažniausiai – į aktų salę, kurioje vyksta renginiai, tautinės šventės, mokinių vaidinimai. Dar ir dabar prisimenamos prieš dešimtmetį buvusioje Kauno maisto pramonės mokykloje su mokiniais surengtos visos tradicijas išlaikiusios senoviškos vestuvės – nuo jaunųjų pažinties kaimo subatvakaryje iki piršlio korimo. Etnokultūros kampelyje saugomos šių vestuvių svečių dovanos jaunesiems.

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė B. Sveikatiienė seminario dalyvius supažindino su kiekvieno senovinio daikto istorija, jo kilme ir panaudojimu edukacinėse veiklose.

Ir šįkart daug etnokultūros kampelio eksponatų buvo panaudota atviroje netradicinėje literatūros pamokoje „Kartų sankirta

Romualdo Granausko novelėje „Duonos valgytojai“. Pamoką vedžiau aš, šio straipsnio autorė, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė Genovaitė Narkevičiūtė.

Rašytojas R. Granauskas dar sovietmečiu suvokė etninės kultūros reikšmę ir savo kūryboje atskleidė tradicijų bei papročių perdavimo iš kartos į kartą būtinybę. Ruošdamiesi pamokai, mokiniai turėjo atlikti daugybę užduočių: pirmoji grupė studijavo kritiką (R. Granausko kūrybos esminiai bruožai) ir rengė pateiktis, kurias pristatė pasitelkę naujasias technologijas; antroji buvo įtraukta į novelės „Duonos valgytojai“ ištraukos inscenizacijos kūrimą; trečioji atliko tiriamąjį žurnalistinį darbą: ar kepama naminė duona šiandien? Žinoma, atviros netradicinės literatūros pamokos esmė buvo kūrinio inscenizacija. Jai ruošiasi ypač kruopščiai: reikėjo atskleisti ne tik įvairių veikėjų charakterius, bet ir apgalvoti drabužių stilistiką, sukurti laiko dvasią atitinkantį scenovaizdį. Pasitelkti etnokultūros kampelio eksponatai: ližė, duonkubilis, senoviniai stalai, duonkepė, bironėlis, kailiniai, lovos ir kita svarbi butaforija.

Taikyti teatro meno elementus nagrinėjant literatūros kūrinius nėra lengva ar paprasta, bet įdomu. Tai savotiškas iššūkis ne tik mokytojui, bet ir mokiniams. Todėl mokiniai atsakingai mokėsi tekstus ir persikūnijo į veikėjus: senį Rimkų puikiai vaidino mokinys Povilas Šimkus, senąją Rimkienę – Sandra Burčikaitė, Marytę – Erika Grinevičiūtė, ženą – Deividas Svirskis, Mineikį – Adomas Jasukaitis, Vandą – Kristina Reinikytė, bevardį alkoholišką – Mindaugas Bendinskas. Su autorių vaidmenimis puikiai susidorėjo mokinės Viktorija Kibeikytė ir Kamilė Borotkinaitė. Kartų priešprieša novelėje „Duonos valgytojai“ buvo parodyta vizualiai. Mokiniai suprato pagrindinę kūrinio mintį – tautinės kultūros ignoravimas skatina jaunosios kartos moralinę degradaciją. Patirtis rodo, kad, pasitelkiant teatro meno elementus, mokiniams lengviau suprasti kūrinio problematiką, veikėjų vertybines nuostatas, laikotarpio situaciją.

Kita seminario dalis buvo praktinė: dalyviai apsilankė mokyklos duonos kepyklėlėje. Čia juos pasitiko mūsų šauniosios šeimininkės – vyresn. profesijos mokytojos Salomėja Česnulevičienė ir Janina Narbutienė. Esame maistininkų mokykla, todėl mums ypač aktualios senosios duonos kepimo tradicijos. Didžiulį įspūdį svečiams paliko renovavus mokyklą pastatyta senovinė duonos kepimo krosnis. Kiekvienas seminario dalyvis galėjo pats suformuoti savo duonelę ir čia pat ją pašauti į krosnį. Mokytojos S. Česnulevičienė ir J. Narbutienė pasakojo apie galimybes natūraliu būdu ruošti padinę duoną su plikiniais ir raugais, nenaudojant mielių ir įvairių tešlos puriklių. Vaizdas

priminė senųjų laikų lietuvių namų aplinką: viename kubile pūkši raugas, kitame malonų aromataž skleidžia rūgstanti tešla, o ant stalo pūpsu suformuoti pusgaminiai, netrukus virsiantys skania duonele.

Vėliau seminaro dalyviai buvo pakviesti į konditerijos laboratoriją, kurioje išmonės sėmėsi iš konditerijos mokytojų: profesijos mokytojos ekspertės Rasos Venterienės, vyresn. profesijos mokytojos Kristinos Krikštolaitienės, profesijos mokytojos Giedrės Polikevičienės ir skyriaus vedėjos Irenos Žiužnienės. Daugelį malonai stebino velykiniai konditerijos gaminiai ir jų puošimo menas. Svečiai, ragaudami pavasariu dvelkiančių skanėstų, domėjosi ir jų receptūra. Tad šauniosios konditerės vos spėjo atsakinėti į klausimus.

Po praktinių užduočių dalyviai buvo pakviesti į konferencijų salę pasiklausyti etikos mokytojos ekspertės Egidijos Kontrimienės pranešimo „Etninės kultūros bendrųjų programų tikslai ir uždaviniai, jų įgyvendinimo galimybės ir būdai pamokose“. Pranešėja kalbėjo apie etninę kultūrą ugdymo procese, apie mūsų mokymo centro patirtį integruojant etninę kultūrą į įvairius bendrojo ugdymo dalykus, profesinio ciklo modulius – „Kulinarijos paveldas“, „Kultūrinis turizmas“ – ir į neformalųjį ugdymą. Mokytoja E. Kontrimienė pasidalijo patirtimi apie dalyvavimą respublikinėje etnokultūros konferencijoje, kurioje skaitė pra-

nešimą „Etnografinių regionų identiteto pagrindai kaip ugdymo turinys nacionalinei vienybei puoselėti“ ir parengė įdomią metodinę medžiagą. Pranešėja pasidalijo informacija apie renginius, skirtus Etnografinių regionų metams.

Džiugu ir tai, kad mūsų mokymo įstaiga yra pasirašiusi sutartį su Kauno tautinės kultūros centru, teikiančiu profesionalias metodines konsultacijas etnokultūros temomis. Gimnazijos skyriaus vedėja seminaro dalyviams parodė nufilmuotas įvairias mūsų mokymo centro bendruomenės šventes: Kaziuko mugę, Užgavėnes, Kristijono Donelaičio jubiliejui parengtą mokinių vaidinimą, Atvelykį ir kt.

Greitai prabėgo pusdienis ne tik mums, mokymo centro mokytojams, bet ir svečiams iš kitų mokymo įstaigų. Mokyklos kavinėje prie kavos puodelio ragavome pačių iškeptą duonelę, vaišinomės konditerijos skanėstais ir kalbėjomės apie ugdymo problemas bei tautinės kultūros svarbą kiekvienam tautiečiui. Svečiai džiaugėsi dalyvavę mūsų mokyklos surengtame seminare, nes daug pamatė ir sužinojo. Visi suvokėme neginčijamą tiesą – tokia sklaida su daugybe praktinių veiklų yra naudinga ir reikalinga kiekvienam, o ypač tam, kuris dirba su jaunimu.

Genovaitė NARKEVIČIŪTĖ

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė

Kiekviena kalba suprantama, jei ją tari lūpomis ir širdimi

Moki žodį – žinai kelią. Visur gerai – namie geriausia. Tokias patarles Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centro Viešbučių ir restoranų sektoriaus mokymo centre galėjome išgirsti anglų, rusų, vokiečių ir net ispanų kalbomis. Jau antrus metus čia organizuojamas Kauno regiono profesinio mokymo įstaigų užsienio kalbų (anglų, rusų, vokiečių) konkursas. Kauno regiono profesinio mokymo įstaigų užsienio kalbų metodinė grupė susibūrė prieš ketverius metus. Idėja sutelkti ne tik užsienio kalbų, bet ir regiono informacinių technologijų mokytojus kilo Centro direktoriui Alvydui Pranui Grevui.

Šiomet vykusiame konkurse, kurį vedžiau aš, šio straipsnio autorė, Daina Lasienė, svečiavosi didžiulis būrys mokytojų ir mokinių net iš dešimties Kauno regiono profesinių mokymo įstaigų. Dalyvauti buvo kviečiami 11–12 klasių mokiniai ir jų užsienio kalbų mokytojai. Po oficialiosios dalies svečius šventiškai sutiko mokymo centro neformaliojo ugdymo būrelio vadovas Voldemars Petersons. Skambant gitaros garsams jo atliekamos dainos lietuvių ir kitomis kalbomis buvo šiltai priimtos ir dainuojamos kartu.

Kai kuriems mokiniams šis dviejų dalių konkursas buvo tikras šnekamosios ir rašytinės užsienio kalbos žinių išbandymas. Kiekviena komanda, sudaryta iš anglų, rusų ir vokiečių kalbas besimokančių moksleivių, turėjo pristatyti paruoštas temas, o vėliau atlikti užsienio kalbų testus.

Kol mokiniai suko galvas atlikdami užduotis, vyko užsienio kalbų metodinės grupės posėdis. Mokytojai iš klausė kolegų paruoštus pranešimus, pasidalino gerąja darbo patirtimi, diskutavo apie kalbų mokymosi ir mokėjimo svarbą kasdiniame gyvenime, projektinėse veiklose bei svečiuojantis užsienio šalyse.

Susirinkusiesiems buvo įdomu stebėti visų mokymo įstaigų komandų išradimus, informatyvius pasirodymus.

I komandinę vietą užėmė Kauno Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras, II – Kauno statybininkų rengimo centras, III – Kėdainių profesinio rengimo centras.

Mūsų mokymo centrui atstovaujanti jungtinė viešbučių ir viešojo maitinimo skyriaus bei maisto technologijų ir prekybos skyriaus mokinių komanda pasirodė puikiai. Mokinius konkursui ruošė užsienio kalbų mokytojos metodininkės: Viktorija Markevičienė, Danutė Matulevičienė, Lilija Uknevičienė.

Visą konkursą mokinius ir mokytojus lydėjo gera nuotaika. Kol buvo skaičiuojami galutiniai rezultatai, dalyviai galėjo apžiūrėti viešbučių ir restoranų sektoriaus praktinio mokymo centro ugdymui skirtas erdves: mokomąjį restoraną ir šalia esančią virtuvę, viešbučių kambarius, dalyvauti meninio rankšluosčių lankstymo pamokėlyje.

Visų Kauno regiono profesinio mokymo įstaigų užsienio kalbų mokytojai vieningai nusprendė, kad rengti metodinius renginius, taigi ir mokinių konkursus, kitais mokslo metais vėl patikima mūsų Centrai. Juk turime geros patirties, nesibaidome darbų.

Daina LASIENĖ

Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centro anglų kalbos mokytoja metodininkė, Regiono profesinio mokymo įstaigų užsienio kalbų mokytojų metodinės grupės pirmininkė

Kviečiame rašyti apie savo mokyklų profesijos mokytojus arba parašykite redakcijai, apie kurį pedagogą mes turėtume papasakoti. Svarbiausia, kad tai būtų profesijos mokytojas, gebantis mokyti.